

Własny biznes na kłopoty pracodawców i pracowników

Koniunktura Nadal przybywa małych firm. W Polaków wstąpił duch przedsiębiorczości, chociaż zdarza się, że to konieczność, wymuszona przez rynek pracy. Jednak według ekspertów, samozatrudnienie pozwala łatwiej przejść przez kryzys

Iwona
Jackowska

i.jackowska@pb.pl ☎ 22-333-99-99

Jeśli tempo zakładania nowych firm będzie rosło tak szybko jak we wrześniu (prawie 24 tys. nowych jednoosobowych działalności), już za 7 miesięcy liczba takich przedsiębiorstw w Polsce przekroczy 3 mln. Tak wyliczył Tax Care, powołując się na dane REGON. Na koniec września w tym rejestrze było ujętych 2 961 200 jednoosobowych firm, o 2 proc. więcej niż przed rokiem. Po sierpniowym spadku w zakładaniu działalności gospodarczej, we wrześniu krzywa znów idzie w górę. Według prognoz Centralnego Ośrodka Informacji Gospodarczej, w tym roku może powstać w sumie nawet 357 tys. firm (zarejestrowanych w REGON i KRS).

Tax Care szacuje, że na założenie własnego biznesu każdego dnia decydują się w Polsce średnio 833 osoby. Gdy z tej statystyki wyłączymy się weekendy, średnia rośnie nam do 1167. W ciągu ostatnich 12 miesięcy przybyło 304,2 tys. biznesów, prowadzonych jednoosobowo.

Swoboda poza korporacją

– Ewidencje mamy do czynienia ze wzrostem zainteresowania pracą na własny rachunek. Taki model życia i rozwoju zawodowego powoli bierze górę nad ścieżką kariery w korporacjach – komentuje zebrane przez Tax Care dane Jarosław Augustyniak, prezes Idea Banku.

Według niego, propozycje zatrudnienia w tych dużych firmach, szczególnie mię-

dzynarodowych, nie są już tak atrakcyjne jak 15 lat temu, kiedy praca tam była szczytem marzeń studentów kierunku ekonomicznego. Prezes Idea Banku zwraca też uwagę, że obecnie jest zdecydowanie łatwiej założyć własną firmę niż 15 czy 20 lat temu. Sprzyjają temu procedury rejestracyjne i większa łatwość pozyskania kapitału na start.

Lek nie tylko na bezrobocie

Jest jednak także druga strona medalu. Rynek w ten sposób ratuje się przed bezrobociem. Własna firma to często jedyna możliwość osiągnięcia jakichkolwiek dochodów. Na ten aspekt zwracają uwagę w swoich analizach zarówno Tax Care, jak i COIG. Z drugiej strony, w okresie spowolnienia gospodarczego biznes na własny rachunek jest też postrzegany jako szansa na utrzymanie już istniejących przedsiębiorstw. Składka na ubezpieczenia społeczne od działalności gospodarczej wynosi obecnie 972 zł. Więcej pracodawca odprowadza od wynagrodzeń dobrze zarabiających pracowników. Kiedy przejdą oni na samozatrudnienie i staną się podwykonawcami swoich byłych pracodawców, oszczędności dla tych ostatnich mogą sięgać od kilku do kilkudziesięciu tysięcy złotych rocznie. Samozatrudnieni zaś oszczędzą na preferencyjnych stawkach ZUS przez pierwsze dwa lata ok. 15 tys. zł.

– W przypadku dramatycznego pogorszenia sytuacji ekonomicznej wybór: czy zwolnić część załogi lub drastycznie ograniczyć wynagrodzenia, czy może przetrzymać część ciężaru kryzysu na fiskusa i wprowadzić samozatrudnienie, wcale nie jest trudnym wyborem – mówi dr Andrzej Malec, ekspert BCC ds. podatków i niestandardowych problemów prawnych, partner w kancelarii Kochoński Zięba Rapala i Partnerzy.

Także dla załogi to mniej uciążliwa droga rozwiązania problemów ekonomicznych.

– Mniejsza może być skala zwolnień i mniejsza skala obniżek wynagrodzeń netto – ocenia efekty takich decyzji ekspert BCC.

Fiskalne obciążenia pracy

Ekspert przypomina, że nie każdą umowę o pracę można zastąpić samozatrudnieniem, a gdy pracodawca wbrew prawu namawia do zmiany formy zatrudnienia

1,2

tys. ▶ Tyle nowych firm rejestruje się każdego dnia, według szacunków Tax Care.

331

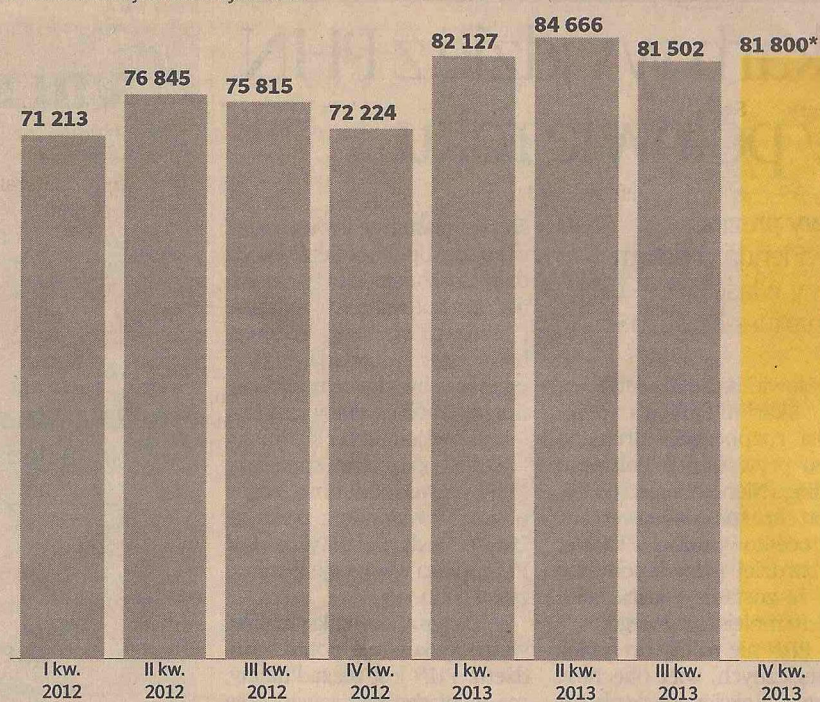
tys. ▶ Blisko tyle nowych działalności gospodarczych zarejestruje się w 2013 r. – prognozuje COIG...

35,7

tys. ▶ ...a taka jest prognoza liczby podmiotów, zarejestrowanych w KRS.

Indywidualna działalność gospodarcza

▶ Liczba zarejestrowanych firm

Podmioty w KRS

▶ Liczba zarejestrowanych firm

*prognoza

Źródło: Centralny Ośrodek Informacji Gospodarczej

Jeśli spółka, to handlowa

▶ Sytuacja na rynku pracy nie ma wpływu na przyrost nowych wpisów w Rejestrze Przedsiębiorców KRS. Według raportu COIG, zjawisko jest stałe, a prowadzenie biznesu w formie spółki prawa handlowego ma ten plus, że pozwala oddzielić majątek firmowy od prywatnego, co nie pozostaje bez znaczenia przy ponoszeniu odpowiedzialności za zobowiązania spółki, np. wobec kontrahentów. Poza tym taka forma ułatwia inwestowanie czy pozyskanie finansowania.

lub nawet stara się taką zmianę wymusić, potrzebna jest interwencja państwa.

– Jednak tam, gdzie zmiana formy zatrudnienia personelu jest legalna, samozatrudnienie może okazać się najlepszą alternatywą i dla braku zatrudnienia, i dla pracy „na czarno” – ocenia Andrzej Malec.

Ekspert wskazuje na ogromne obciążenia fiskalne pracy. Wylicza on, że każdy złoty wynagrodzenia netto dla pracownika pociąga za sobą takiego samego złotego dla fiskusa, w formie podatku i różnych składek. W związku z tym uważa, że wiele przypadków samozatrudnienia wynika ze zdrowego rozsądku samych zainteresowanych.

Według eksperta BCC, motorem przechodzenia na samozatrudnienie są zarówno motywy pracodawców, jak i pracowników.

– Zetknąłem się z firmami, którym to pozwoliło „złapać oddech”. Regułą była jednak obustronna korzyść – pracodawca oszczędzał na kosztach fiskalnych zatrudnienia, ale zyskiwał też finansowo samozatrudniony. Spotkałem też firmy, gdzie wszelkie oszczędności na kosztach fiskalnych zatrudnienia zatrzymywał samozatrudniony. Korzyścią byłego pracodawcy było w tych wypadkach zadowolenie samozatrudnionego – podkreśla Andrzej Malec.